Między 3 X 1373 a 18 II 1374 – na zamku w Budzie (lub w Wyszehradzie) królowa Elżbieta Bośniaczka urodziła królowi Ludwikowi Węgierskiemu czwartą córkę, Jadwigę. Większość współczesnych badaczy przyjmuje, że królewna urodziła się albo w dniu 18 lutego 1374, albo kilka dni wcześniej, np. 15 lutego lub najwcześniej 11 lutego, ponieważ z zapisków w *Kalendarzu katedralnym krakowskim* wynika, że 18 lutego 1386 Jadwiga była już *in annis maturitatis.* Imię otrzymała po babce macierzystej, Jadwidze kaliskiej, na cześć św. Jadwigi Śląskiej. W dokumentach z epoki imię Jadwigi zapisywano jako Adviga, Hedviga (Heduiga), Hedvigis (Hedwigis, Heduigis), Hedwig. Ze św. Jadwigą Śląską królowa Jadwiga była spokrewniona trojako. W linii Piastów: jej ojciec – Ludwik był synem Elżbiety Łokietkówny, a ta córką Władysława Łokietka, którego ojciec, Kazimierz I kujawski, miał za pierwszą żonę Konstancję, córkę Henryka Pobożnego, syna św. Jadwigi. W linii bośniackiej: matka Jadwigi – Elżbieta – była córką Kazimierza III gniewkowskiego, a ten był prawnukiem Henryka Pobożnego, syna św. Jadwigi. W linii węgierskiej: ojciec Jadwigi był synem Elżbiety Łokietkówny, córki Jadwigi kaliskiej, córki bł. Jolenty Arpadówny (księżnej polskiej), córki Béli IV, syna Gertrudy Andechs-Meranien, siostry św. Jadwigi Śląskiej.

Święta Jadwiga Śląska

17 IX 1374 – na podstawie przywileju koszyckiego przedstawiciele szlachty polskiej złożyli hołd Katarzynie Andegaweńskiej jako ewentualnej następczyni tronu.

Przywilej koszycki

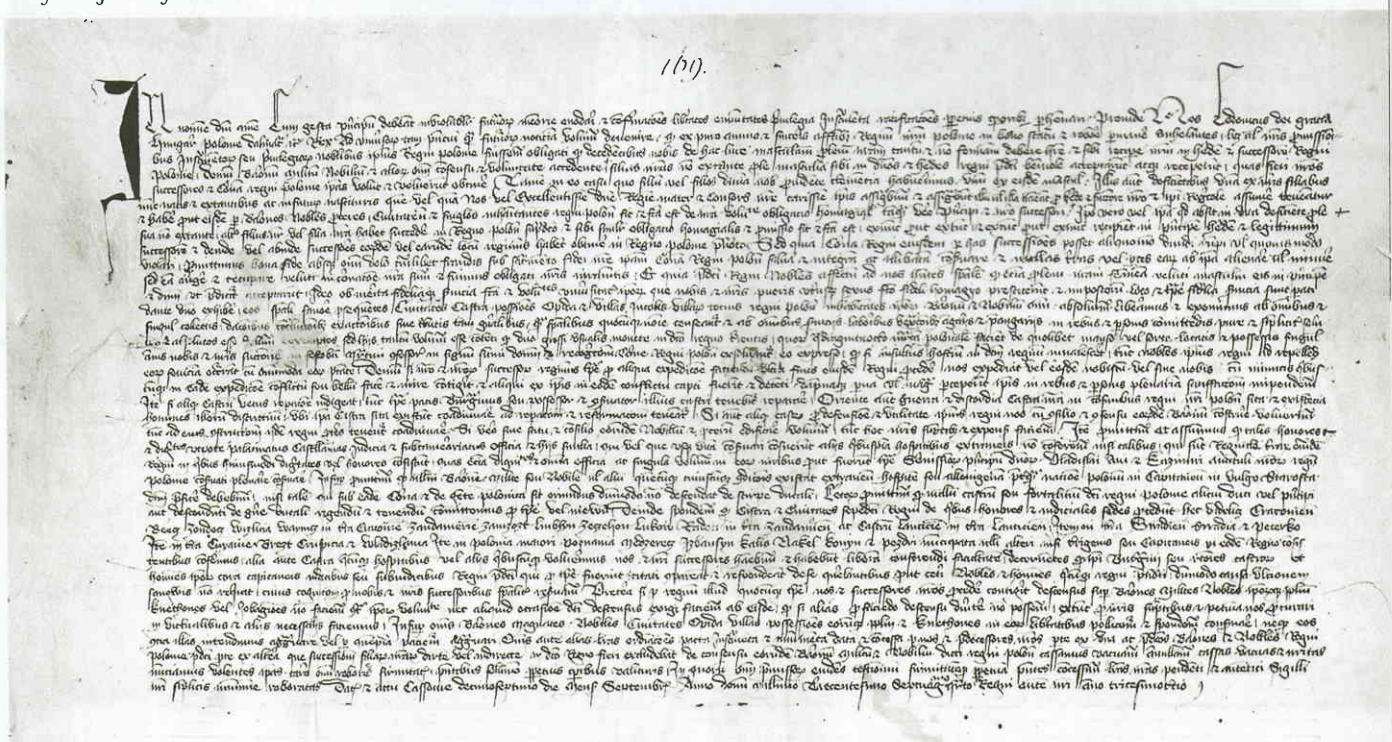

Elżbieta Bośniaczka z córkami Katarzyną, Marią, Jadwigą. Wyobrażenie na sarkofagu św. Symeona w Zadarze

1374 – *sponsalia de futuro* królewny Katarzyny z Ludwikiem I Orleańskim (1372–1407), synem króla Francji Karola V Mądrego i Joanny de Bourbon.

18 VIII 1374 – książę austriacki Leopold III zwrócił się do Ludwika w dokumencie werenburskim z propozycją połączenia związkiem małżeńskim Jadwigi z jego najstarszym synem Wilhelmem; Ludwik potwierdził ten projekt aktem budzińskim z datą 4 marca 1475.

15 VI 1378 – *sponsalia de praesenti* królewny Jadwigi z Wilhelmem Habsburgiem, zwanym Uprzejmym (1370–1406), synem księcia austriackiego Leopolda III i księżniczki mediolańskiej Viridis Visconti w kościele parafialnym w Hainburgu, które udzielił arcybiskup ostrzyhomski Dymitr, następnie na pobliskim zamku doszło do ceremonii pokładzin.

Dziecięcy ślub w wyobrażeniu XIX-wiecznego rysownika

1378 – śmierć Katarzyny Andegaweńskiej; królewnę pochowano w katedrze w stołecznym Białogrodzie. W tej sytuacji Ludwik zmienił swe plany dynastyczne, ustanawiając Marię dziedziczką Korony Polskiej, a Jadwigę Korony Węgierskiej.

1 VI 1379 – Leopold III z wielkim niezadowoleniem odwiózł Jadwigę do Budy, zabierając Wilhelma do Wiednia.

VIII 1379 – król Ludwik wezwał panów polskich do Koszyc, aby złożyli hołd Marii jako wyznaczonej na ich władczynię. Powodem tej desygnacji być może było to, że narzeczony Marii Zygmunt Luksemburg przez matkę Elżbietę pomorską był w prostej linii prawnukiem Kazimierza Wielkiego.

12 II 1380 – na zjeździe w Zwoleniu Ludwik przyrzekł Leopoldowi, że gdy tylko Jadwiga ukończy 12 rok życia, odeśle ją do Wilhelma, aby ich małżeństwo było dopełnione.

29 XII 1380 – w Budzie zmarła Elżbieta Łokietkówna, królowa wdowa węgierska, królewna polska i regentka polska, babka Jadwigi. Została

Rekonstrukcja klasztoru klarysek w Starej Budzie

pochowana w ufundowanym przez siebie klasztorze klarysek w Starej Budzie.

10 IX 1382 – z powodu trądu w Trnawie zmarł król Ludwik Węgierski. Został pochowany w katedrze w stołecznym Białogrodzie.

Królowa Maria, litografia Josefa Kriehubera z 1828 r.

17 IX 1382 – Maria Andegaweńska, uznany król Polski, została w stołecznym Białogrodzie ukoronowana przez Demetriusza Vaskútiego, administratora apostolskiego z Ostrzyhomia na króla Węgier i Chorwacji. Po raz pierwszy w historii korona św. Stefana spoczęła na głowie kobiety. Panowie węgierscy obwoławszy Marię królową, chcieli utrzymać związek personalny Węgier z Polską. Maria została ukoronowana, a Jadwiga w ten sposób została pozbawiona dziedziczenia po ojcu i pozostało jej wyjść za Wilhelma i zadowolić się tytułem księżnej styryjskiej. Węgrzy wyparli się Jadwigi jako swojej królowej.

5 XI 1382 – na zjeździe rycerstwa polskiego w Radomsku postanowiono „ściśle dochować hołdu wierności złożonego córkom nieboszczyka króla, byleby którakolwiek z nich razem ze swoim małżonkiem – oboje koronowani na króla i królową Polski – w Polsce przemieszkiwali stale".

26 II 1383 – królowa Elżbieta Bośniaczka, jako regentka, wysłała na zjazd szlachty w Sieradzu przyrzeczenie przysłania królewny Jadwigi w celu dokonania jej koronacji na króla Polski.

10 V 1383 – książę Siemowit IV, książę na Rawie, Płocku, Sochaczewie, Gostyninie, Płońsku i Wiźnie, ukryty w orszaku zbrojnym arcybiskupa Bodzanty koło kościoła św. Floriana na Kleparzu, oczekiwał na wjazd Jadwigi, aby ją porwać i poślubić, i tym sposobem otrzymać koronę królewską.

1383 – w Koszycach zawarto układ o wzajemnym dziedziczeniu Jadwigi i Marii na wypadek śmierci jednej z sióstr.

IV 1384 – na zjeździe w Lubowli ustalono termin przybycia Jadwigi do Polski na 29 maja tego roku.

13 X 1384 – królewna Jadwiga przybyła do Krakowa i uroczyście wjechała na Wawel.

Wjazd Jadwigi do Krakowa, rycina pochodząca z: *Królowa Jadwiga, Kłosy z Bożej Roli, Krótkie żywoty ilustrowane, monografje*, Warszawa 1933

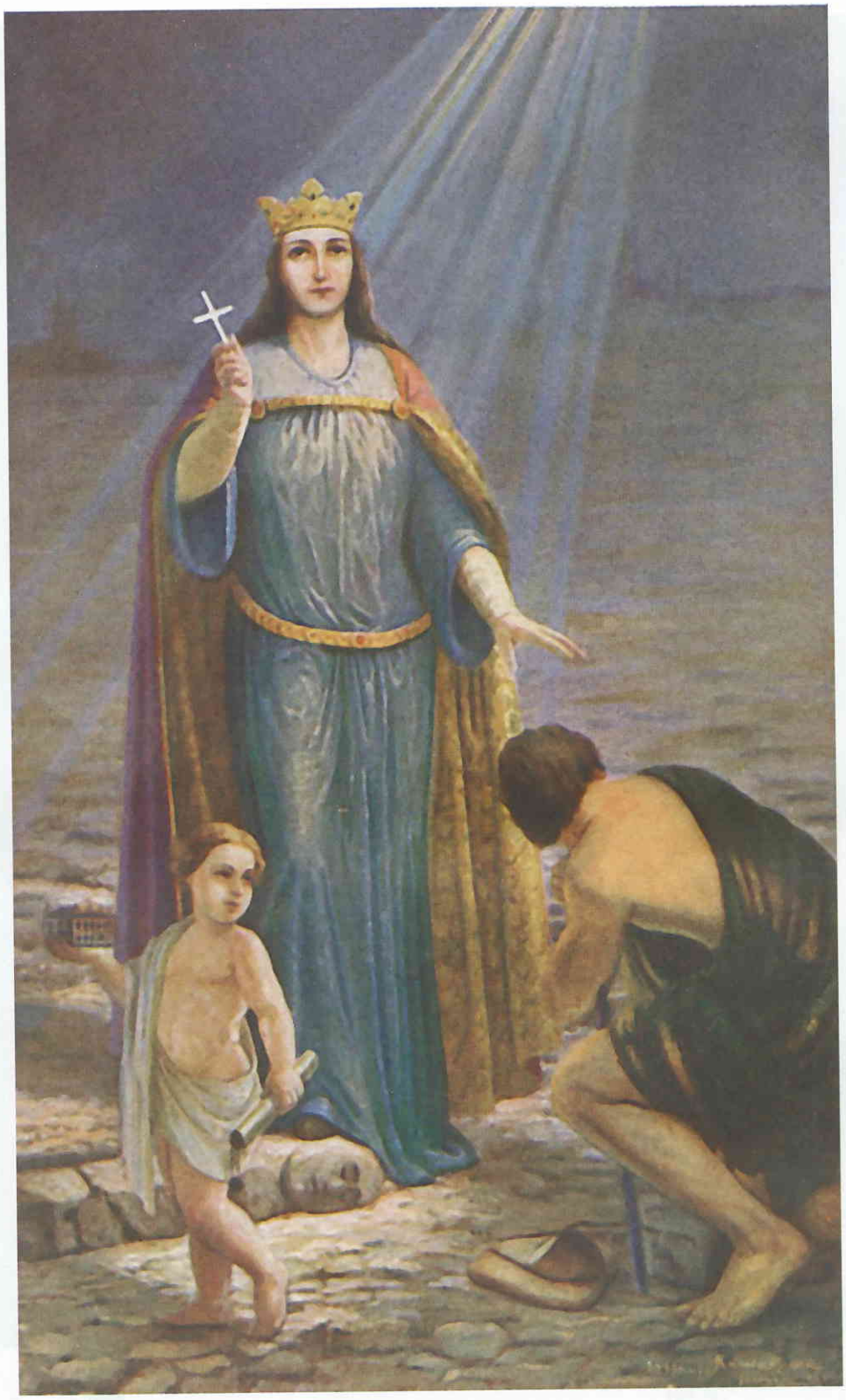

Obraz Stefanii Kaniakowej pt. *Sługa Boża Królowa Jadwiga*

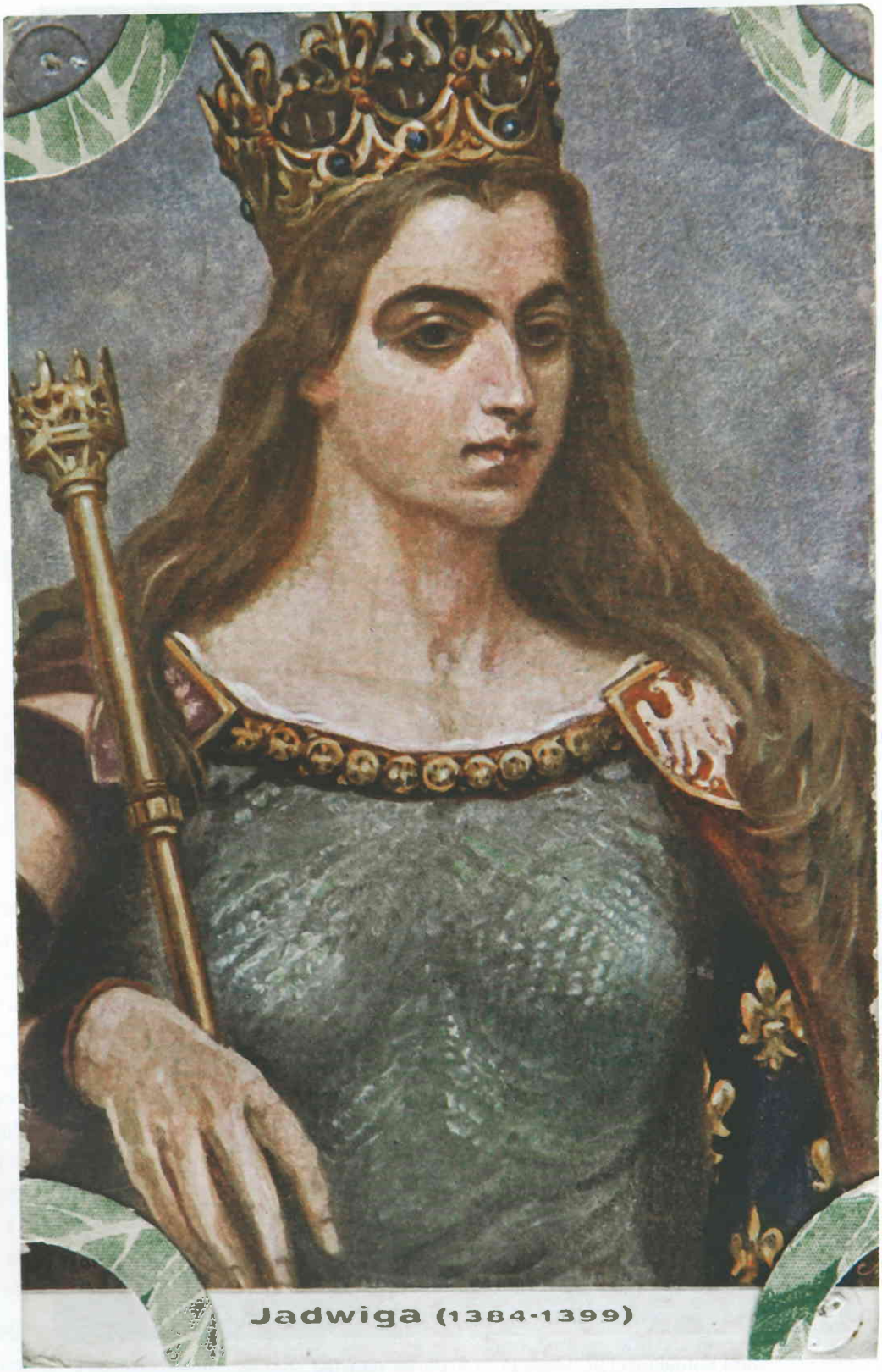

Królowa Jadwiga na pocztówce z pocz. XX w.

15 X 1384 – w dniu św. Jadwigi w katedrze wawelskiej arcybiskup gnieźnieński Bodzanta koronował Jadwigę na króla Polski (*in regem Polonie coronata*). Odtąd władczyni posiadała prawną tytulaturę: *Hedvigis Dei gracia regina Polonie, necnon terrarum Cracovie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuiavie, Pomoranieque domina et heres* (Jadwiga z Bożej łaski królowa Polski, a także pani i dziedziczka ziem krakowskiej, sandomierskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej i pomorskiej), a w wersji skróconej *serenissima princeps domina Hedwiga regina Polonie* (najjaśniejsza księżna pani Jadwiga królowa Polski) lub *Hedwigis regina Polonie.*

Biskup Bodzanta, drzeworyt Jana Matejki na podstawie pieczęci

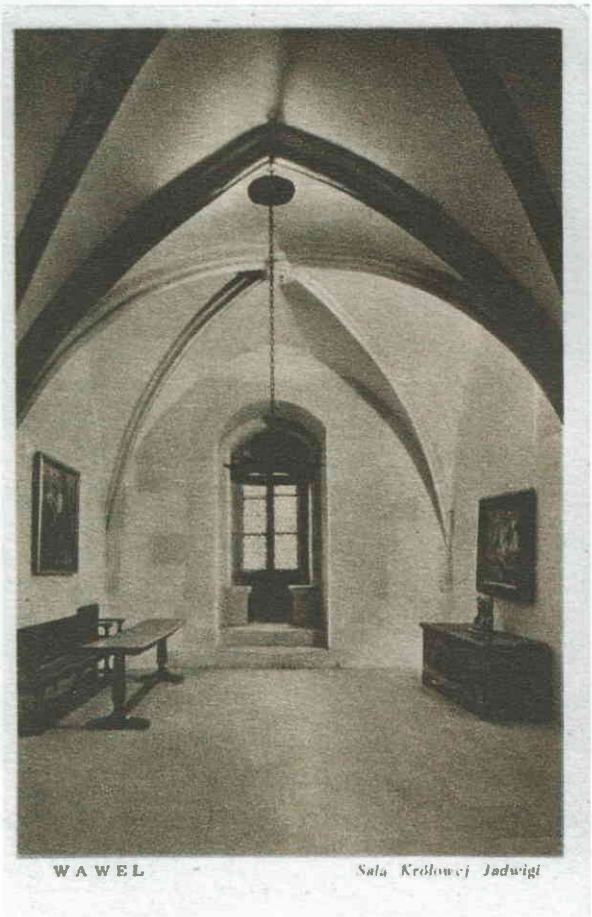

Tzw. Sala Gotycka (Królowej Jadwigi) na Wawelu na pocztówce sprzed 1939 r.

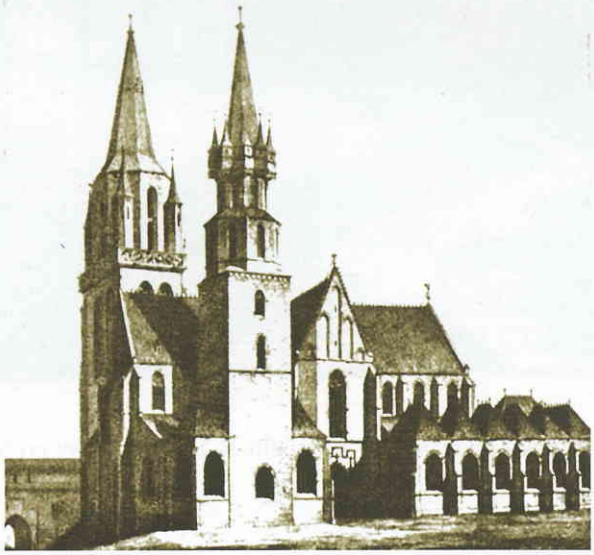

Katedra wawelska – rekonstrukcja stanu z XIV w.

Widok Krakowa z XV w., źródło: H. Schedel, *Liber cronicarum cum figuris ymaginibus ab inicio mundi*. Norimbergae 1493

CRACOVIA
CLEPARDIA

I 1385 – w Krakowie podejmowano poselstwo litewskie proszące w imieniu Jogaily (późniejszego Władysława Jagiełły) o rękę królowej Jadwigi, które następnie zostało odesłane na Węgry do królowej Elżbiety Bośniaczki.

29 VII 1385 – królowa-regentka Elżbieta Bośniaczka pod wpływem presji ze strony Leopolda III podpisała zobowiązanie, potwierdzone przez córkę Marię, kardynała Dymitra, palatyna Mikołaja Garę i księcia Władysława Opolczyka w sprawie dopełnienia przez Jadwigę małżeństwa z Wilhelmem.

Florian Cynk: Królowa Jadwiga odprawia austriackiego księcia Wilhelma

Widok Wawelu od południowego zachodu na pocztówce sprzed 1914 r.

Fl. Cynk

Królowa Jadwiga przed wyjściem do ślubu.

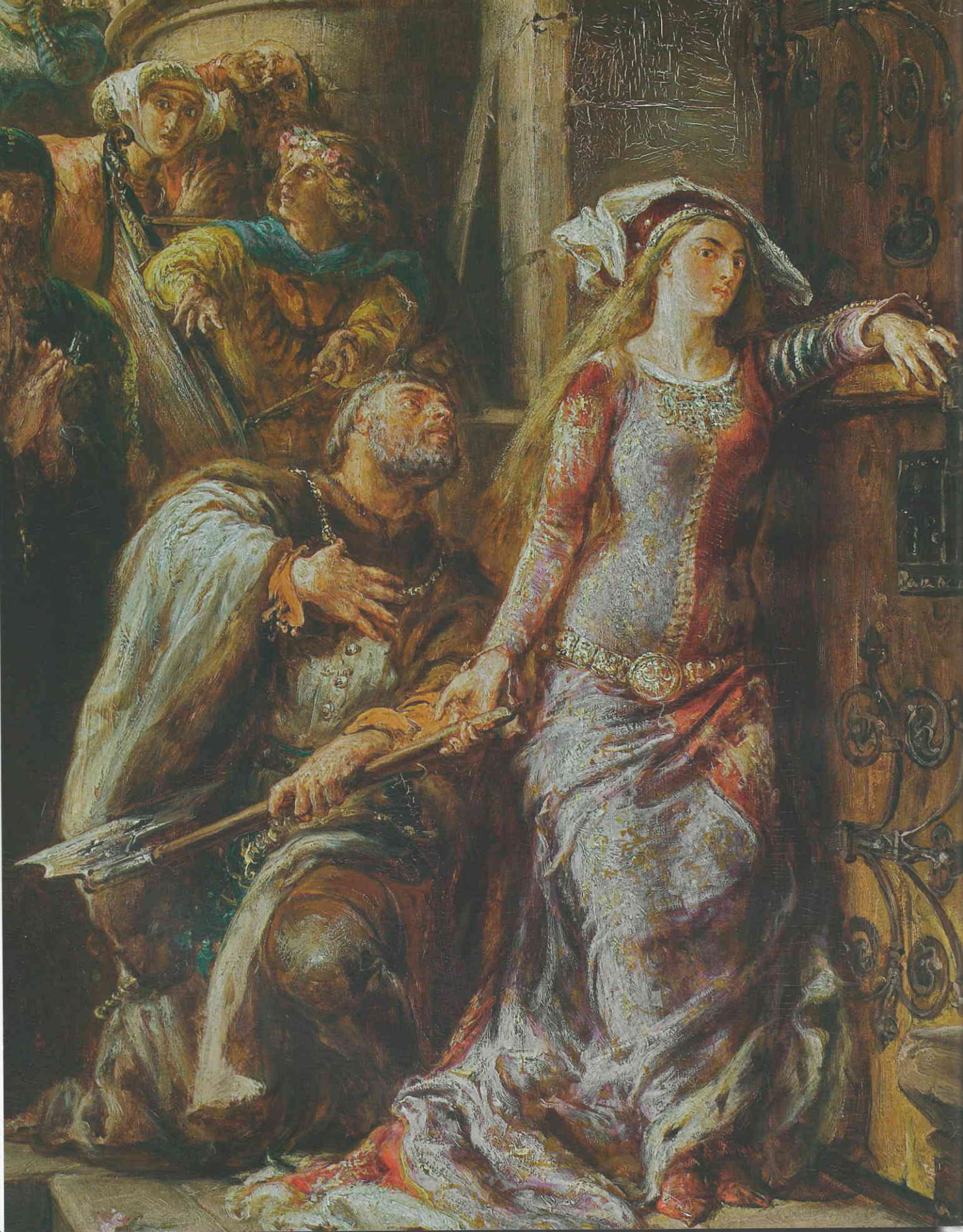

14 VIII 1385 – zawarcie układu w Krewie, na mocy którego książę Litwy Jogaila wraz z braćmi wyraził wolę zawarcia ślubu z Jadwigą i przyjęcia wraz ze swym krajem chrztu. Zapoczątkowana została unia personalna Korony i Litwy. Równocześnie Jogaila zobowiązał się do wypłacenia Wilhelmowi Habsburgowi odszkodowania za zerwanie zaręczyn przez Jadwigę na pokaźną sumę 200 000 florenów.

15 VIII 1385 – upłynął termin zamierzonego na dworze w Budzie wydania Jadwigi za mąż za księcia austriackiego Wilhelma Habsburga. W tym czasie (15–26 sierpnia) książę przebywał w Krakowie i próbował wejść w prawa małżonka Jadwigi, z którą – w obecności jej dworu – miał się parokrotnie spotkać w refektarzu krakowskiego klasztoru franciszkanów.

1 XI 1385 – Maria Andegaweńska poślubiła Zygmunta Luksemburskiego.

12 XII 1385 – podpisano ugodę Jadwigi z księciem mazowieckim Siemowitem IV pretendującym do tronu polskiego i królewskiej ręki.

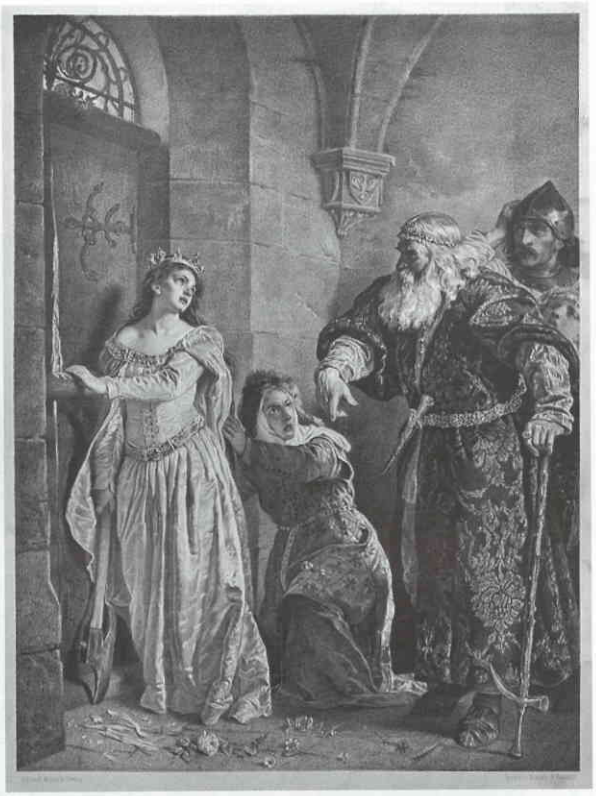

Dymitr z Goraja powstrzymuje królową Jadwigę. Rycina Władysława Walkiewicza

Dokument podpisany w Krewie ustanawiający unię personalną pomiędzy Polską i Litwę i małżeństwo Jadwigi z Jagiełłą, Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej, sygn. D.perg. 188

← Jadwiga próbująca toporem wywarzyć furtę zamkową, obraz Jana Matejki z 1882 r., Muzeum Narodowe w Warszawie

Królowa Jadwiga i Wilhelm Uprzejmy według portretów Habsburgów w zbiorze Ambras w Wiedniu. Przerys Aleksandra Lessera

11 I 1386 – panowie polscy w Wołkowysku oznajmili Jogaile, że został wybrany przez panów polskich na króla Polski, a Jadwiga zgodziła się zostać jego żoną. Królowa odwołała publicznie swoje zaręczyny z Wilhelmem.

12 II 1386 – wjazd na Wawel księcia litewskiego Jogaily.

15 II 1386 – chrzest Jogaily, który przyjął imię Władysław – imię dynastyczne Piastów, a jego patronem został król węgierski św. Władysław.

Jadwiga przypatrująca się wjazdowi Jagiełły na zamek krakowski. Obraz Aleksandra Lessera

Rycina z pocz. XX w.

18 II 1386 – w katedrze wawelskiej odbył się ślub 12-letniej Jadwigi z wielkim księciem litewskim Władysławem Jagiełłą. Książę był od Jadwigi starszy o około 12 lat (lub według starszej literatury – o 22 lata), czyli w chwili ślubu z młodą królową miał 24 lub 34 lata.

4 III 1386 – w katedrze na Wawelu arcybiskup gnieźnieński Bodzęta (Bodzanta) w obecności legata papieskiego Maffiolusa de Lampregnano koronował Władysława Jagiełłę na króla Polski (jako króla małżonka). Zakończyło to wieloletnie zabiegi i intrygi polityczne związane z sukcesją na tronie polskim po śmierci Ludwika Węgierskiego.

Wiosna 1386 – w Wielkopolsce zakończyła się wojna domowa rozpoczęta po śmierci króla Ludwika.

1 IV 1386 – Jadwiga z Władysławem Jagiełłą udali się z pierwszą wizytą monarszą do Wielkopolski. Jan Długosz zapisał epizod z tej wyprawy: „Kiedy zaś [król] zatrzymał się w Gnieźnie i za podszeptem ludzi świeckich domagał się stacji, czyli zaopatrzenia od kapituły gnieźnieńskiej, gdy kapituła oczywiście odmówiła, zażądał okupu od wsi kapitulnych. Z tego powodu obciążeni okupem wieśniacy przybywszy do Gniezna z żonami i dziećmi podnieśli płacz, narzekanie i niekończące się skargi (...). Poruszona tym nieszczęściem królowa Jadwiga, naprawiając błąd króla, zwróciła wszystek okup i postarała się o zniesienie interdyktu. Podobno zaś w goryczy swego serca miała powiedzieć: «Wprawdzie zwróciliśmy wieśniakom bydło, ale kto im zwróci wylane łzy»". Wizyta trwała do maja i władcy

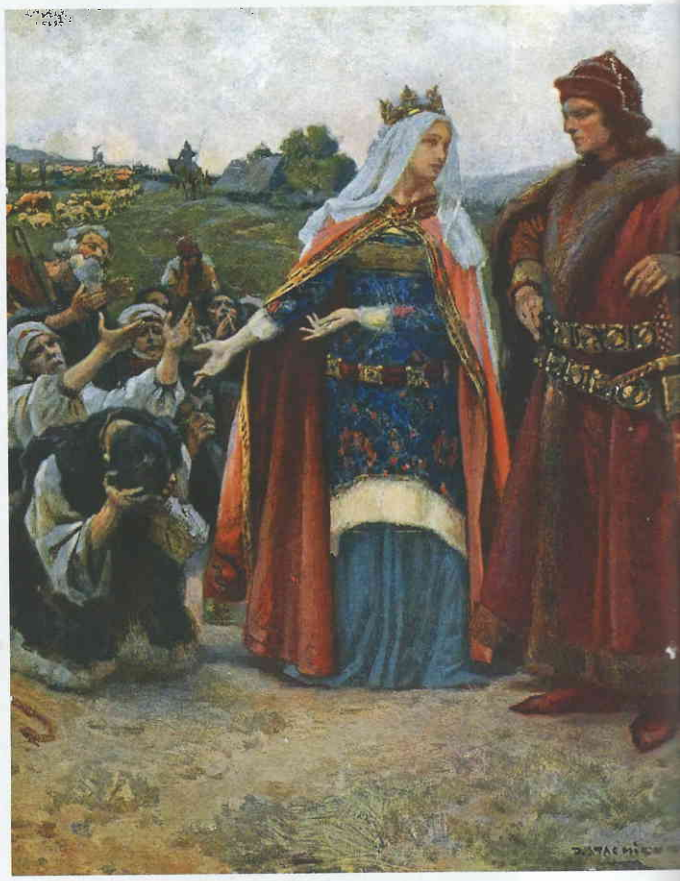

Pocztówka z początku XX w., ilustrująca słowa Jadwigi: „Kto im łzy powróci"

przebywali kolejno w Pyzdrach, Poznaniu, Gnieźnie i Trzemesznie.

VI 1386 – Elżbieta Bośniaczka i królowa Maria zawarły z Jadwigą i Władysławem Jagiełłą układ, w którym Polska zobowiązała się do udzielenia im pomocy. Latem tego roku władczynie chciały uciec do Polski, trasa uległa jednak zmianie i królowe ratowały się ucieczką na południe Węgier.

25 VII 1386 – Maria wraz z matką zostały uwięzione w twierdzy Novigrad.

Porwanie królowych Elżbiety i Marii przez Mikołaja Garaia, obraz Mihálya Kovácsa

Między 10 XII 1386 a 6 II 1387 – król Władysław Jagiełło zabrał małżonkę na Litwę, aby „zobaczyła nową ojczyznę, nowy kraj i lud swego męża".

Katedra wileńska w 1387 r.

Wjazd Jadwigi do Wilna

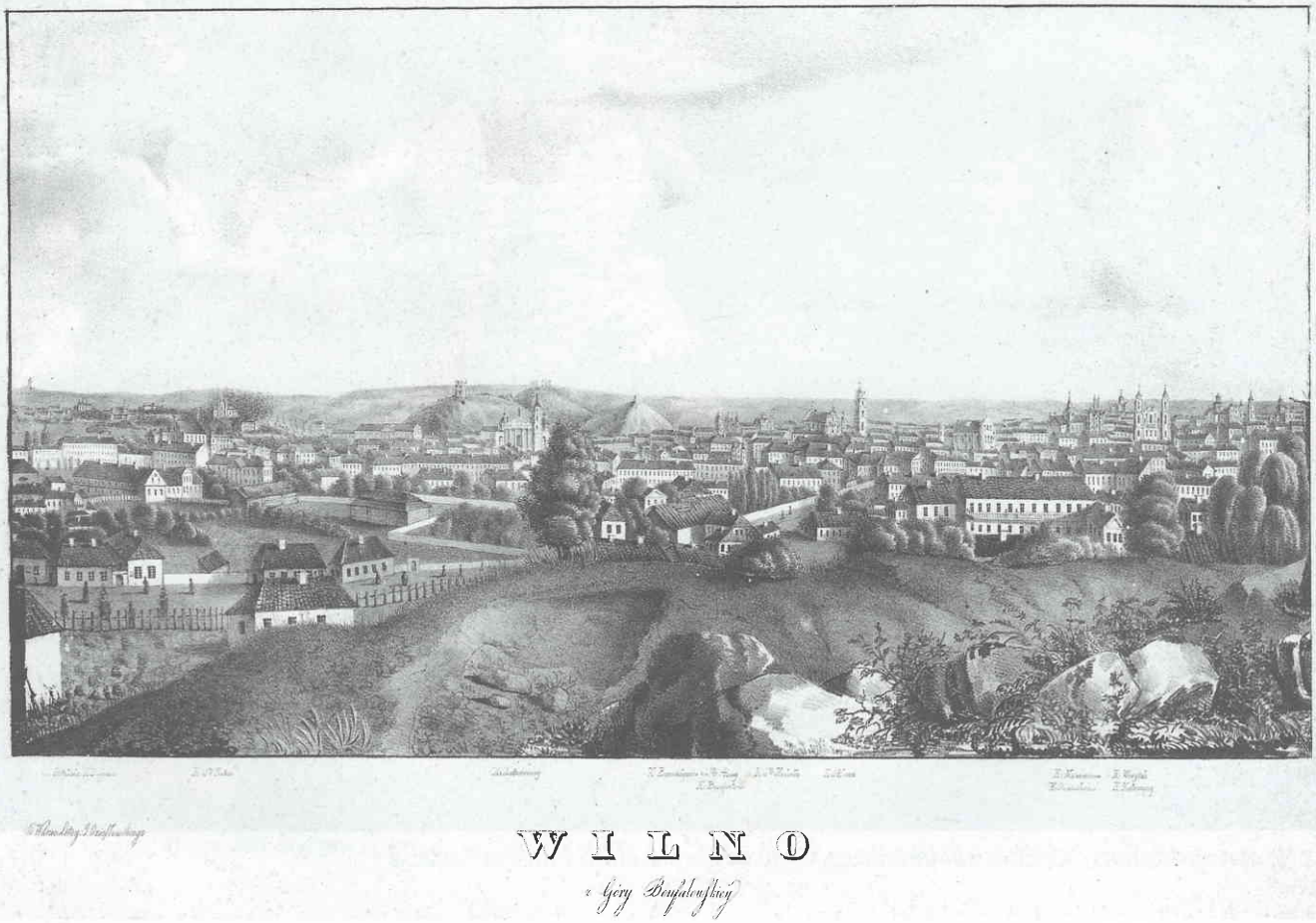

Wilno, widok z Góry Buffałowskiej, litografia Józefa Oziębłowskiego z ok. 1863 r.

Jagiełło w scenie pokłonu Trzech Króli na Tryptyku Matki Bożej Bolesnej z ok. 1475–1480, Katedra na Wawelu, kaplica Krzyża Świętego

Przed 15 I 1387 – w Novigradzie na oczach córki została uduszona królowa-regentka Elżbieta Bośniaczka.

17 II 1388 – erygowana została diecezja wileńska. Do 1798 r. należąca do metropolii gnieźnieńskiej, w latach 1798–1925 do metropolii mohylewskiej i od 1925 r. podniesiona do rangi archidiecezji (na terenie Litwy prawnie przywrócona w 1991 r. po tym, jak przekształcono administrację w Białymstoku w oddzielną diecezję, a na Białorusi utworzono diecezję grodzieńską).

II 1387 – oficjalne wprowadzenie wiary katolickiej na Litwie.

Chrzest Litwy na obrazie Władysława Ciesielskiego z 1900 r., Muzeum Narodowe w Warszawie

Chrzest Litwy, rycina z pocz. XX w. →

Biblioteka Narodowa, sygn. G 61262.Sz.5

Królowa Jadwiga przyłącza do Polski Ruś Halicką, obraz z 1867 r. Muzeum Narodowe w Warszawie

Panorama Lwowa z 1616 r., źródło: *Civitates orbis terrarum*, t. VI, wyd. przez Georga Brauna i Fransa Hogenberga, Colonia 1617

II 1387 – wyprawa Jadwigi na Ruś, którą przyłączyła do Polski (odbierając tę ziemię Węgrom i swej siostrze Marii w myśl układu polsko-węgierskiego z 1350 r., że Ruś będzie należeć do Polski, gdy królem zostanie Ludwik Węgierski). Faktycznym wodzem wyprawy był Spytko z Melsztyna.

8 III 1387 – królowa Jadwiga wjechała do Lwowa, nadała miastu prawo składu i potwierdziła jego przywileje.

26 IX 1387 – we Lwowie królowej złożył hołd lenny hospodar mołdawski Piotr I.

Przed 1388 – Gniewosz z Dalewic, podkomorzy krakowski i dawny zwolennik Wilhelma Habsburga, miał donieść Jagielle o sekretnych spotkaniach Jadwigi z Wilhelmem Habsburgiem.

12 III 1388 – bullą papieża Urbana VI została utworzona diecezja wileńska. „Królowa Jadwiga, niewiasta bardzo gorliwa i pobożna, zaopatrzyła najpierw katedrę wileńską, a potem litewskie kościoły parafialne w kielichy, księgi, monstrancje, krzyże, obrazy, ornaty i inne piękne klejnoty i szaty". Jan Długosz dodał, że król Władysław Jagiełło buduje siedem kościołów parafialnych, które hojnie obdarowuje królowa Jadwiga. Były to świątynie w Wilkomierzu, Mejszagole, Niemenczynie, Miednikach, Krewie, Obolcach i Hajnie. Powstała także prebenda św. Marcina na Górnym Zamku w Wilnie.

Przysięga Królowej Jadwigi. Obraz Józefa Simmlera

1389 – proces Gniewosza z Dalewic oskarżonego o oszczerstwo względem królowej. Wszystkie jego zarzuty pod adresem Jadwigi okazały się nieprawdziwe, za co sąd skazał winowajcę na ich odwołanie.

1389 – Władysław Opolczyk usiłował dokonać zamachu stanu i opanować Wawel.

XI 1389 – w Rzymie przebywała delegacja polska, której przewodniczył poseł królowej Jadwigi i króla Władysława, Wojciech Jastrzębiec, wówczas kanonik gnieźnieński. Załatwiano liczne sprawy kościelne, w tym beneficja. Dnia 13 listopada kuria papieska wystawiła 30 dyplomów (11 dotyczyło diecezji wrocławskiej, a 19 innych diecezji na terytorium Królestwa Polskiego).

1390 – udział Polaków w Roku Jubileuszowym w Rzymie. Wielu pielgrzymów jednak nie dotarło do celu z powodu inspirowanej przez Habsburgów napaści na nich na terenie Austrii.

1390 – Jadwiga i Jagiełło ufundowali kościół Świętego Krzyża i klasztor dla sprowadzonych z Pragi (Opactwo *Emaus*) benedyktynów słowiańskich na Kleparzu pod Krakowem. („Chcieli okazać wdzięczność wobec Boga i zwykłą hojność za rozliczne zwycięstwa i dobrodziejstwa wyświadczone im przez Boga w tym roku").

Kościoły Świętego Krzyża (po lewej) i św. Walentego na Kleparzu na obrazie Teodora Baltazara Stachowicza, ok. 1845 r., znajdujący się w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, sygn. MHK-248/III

Przed 28 VII 1391 – prośba królowej Jadwigi do papieża Urbana VI o pierwszy odpust jubileuszowy w Polsce z okazji Wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa wyznaczonego na 25 XII 1390 r. (aby wierni mogli uzyskać odpust jubileuszowy w kościołach krakowskich na co najmniej cztery miesiące).

1391 – Uniwersytet w Krakowie wznowił swoje nauczanie dzięki osobistym zabiegom królowej na dworze papieskim.

Odnowienie Akademii Krakowskiej z testamentu królowej Jadwigi, karta z *Typus fundationis Acad*[emiae] *Cracovien*[sis], Kraków 1642, znajdującego się w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, sygn. I 7806

Obraz *Założenie Szkoły Głównej przeniesieniem do Krakowa ugruntowane. R.P. 1361-1399-1400,* malował Jan Matejko, 1888/1889, Muzeum Narodowe w Warszawie

Władysław Jagiełło, Jadwiga, Kazimierz Wielki, fundatorzy Akademii Krakowskiej

Walery Eljasz Radzikowski pinz
KRÓLOVA JADWIGA

Święta królowa Jadwiga, obraz Piotra Moskala znajdujący się w bazylice jasnogórskiej

1391 – *Jadwiga i Jagiełło wznieśli i uposażyli* ołtarz w katedrze krakowskiej pw. św. Anny. Ponadto królowa przekazała katedrze ornat z naszytym krzyżem, perłami i drogimi kamieniami oraz racjonał z samych pereł.

1 VI 1392 – 30 IX 1392 – odpust jubileuszowy w Krakowie.

VI, VII 1392 – Zjazd w Lubowli i Kieżmarku obu monarchiń, polskiej i węgierskiej, przygotowany przez Spytka z Melsztyna. Jadwiga chciała w rozmowach z Marią doprowadzić do wycofania poparcia króla Zygmunta Luksemburskiego dla Władysława Opolczyka i zakonu krzyżackiego. Tego roku książę opolski organizował rozbiór Polski między niego, Krzyżaków i Zygmunta Luksemburskiego.

4 VIII 1392 – książę Witold przysiągł w Ostrowie (prawdopodobnie Lubelskim) wierność królowej Jadwidze, poręczoną przez jego żonę Annę.

23 VIII 1392 – królowa Jadwiga ufundowała w katedrze wawelskiej ołtarz pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny.

24 II 1393 – król Władysław Jagiełło pod wpływem Jadwigi potwierdził prawnie fundację klasztoru paulinów na Jasnej Górze, której dokonał w 1382 r. książę opolski Władysław i rozszerzył nadania dla zakonników.

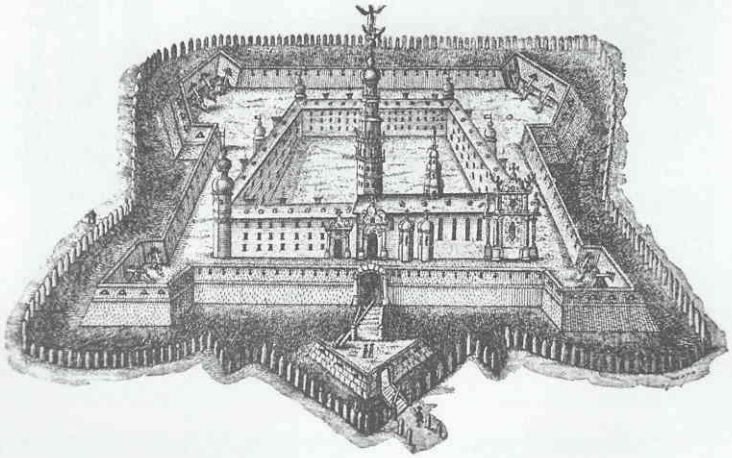

Klasztor jasnogórski, grafika z XVIII w., Archiwum Zakonu Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie

Obraz św. królowej Jadwigi namalowany przez paulina Augustyna Jędrzejczyka. 24 lutego 1933 r. przed tym obrazem składano prośby nadesłane z całej Polski o beatyfikację królowej

9 VIII (lub 4 IX) 1393 – królowa dokonała donacji na rzecz psałterzystów, szesnastu kapłanów, którzy przez całą dobę, na zmianę, mieli odśpiewywać psalmy w katedrze wawelskiej.

3 X 1393 – wizyta królowej we Lwowie, gdzie monarchini była mediatorem w sporze między Witoldem a Skirgiełłą, bratem Jagiełły. Ta akcja pokojowa doprowadziła do zawarcia ugody i zdania się, w razie zerwania, na jej osąd. Długosz zapisał: „Ułożyli się zaś zgodnie obaj książęta, że gdyby powstały między nimi nowe nieporozumienia, spory i nienawiści, to mają się zwracać do królowej polskiej Jadwigi, którą obydwaj obrali za wspólną rozjemczynię przyszłych sporów".

1393 – pośrednictwo Jadwigi w zawarciu ugody między królem polskim Jagiełłą a jego bratankiem, namiestnikiem Litwy Witoldem Kiejstutowiczem (Wigandem, Aleksandrem).

1395 – w Nowym Sączu doszło do spotkania polskiej pary monarszej z węgierską parą monarszą (istnieją wątpliwości, czy w spotkaniu uczestniczył król węgierski Zygmunt, który nieprzerwanie przebywał w tym okresie w Siedmiogrodzie); Jadwiga i Maria widziały się po raz ostatni w życiu.

17 V 1395 – na skutek upadku z konia podczas polowania zmarła królowa Maria Andegaweńska, siostra Jadwigi. Została pochowana w katedrze w Wielkim Waradynie.

1395 – po śmierci siostry, królowej Marii, żony Zygmunta Luksemburskiego, Jadwiga wystąpiła z pretensjami do węgierskiej korony.

Z CYKLU: KRÓLOWA JADWIGA
Jadwiga godzi Skirgiełłę z Witoldem

Stopka Królowej Jadwigi, obraz Piotra Stachiewicza

1395 – Jadwiga z Jagiełłą „powodowani gorącą pobożnością założywszy poza murami Krakowa na Piasku klasztor i kościół pod wezwaniem i ku czci Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny dla powiększenia kultu Chwalebnej Dziewicy i świeżo ustanowionego święta Nawiedzenia, zaczynają na koszt króla wznosić mury wspomnianego kościoła i w znacznej części je wykańczają. Przeznaczają go wraz z jego klasztorem braciom zakonu żebrzącego Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmelu". Tak powstał klasztor oo. Karmelitów na Piasku w Krakowie, do którego w 1397 r. przybyli pierwsi zakonnicy z Pragi.

Jadwiga i Jagiełło jako fundatorzy klasztoru oo. Karmelitów na Piasku, fresk nad furtą klasztorną

KOŚCIÓŁ NAWIEDZENIA NAJŚW. MARYI PANNY O.O. KARMELITÓW
NA PIASKU.

Współczesny widok zespołu klasztornego oo. Karmelitów na Piasku w Krakowie

Łaskami słynący wizerunek Matki Bożej Piaskowej

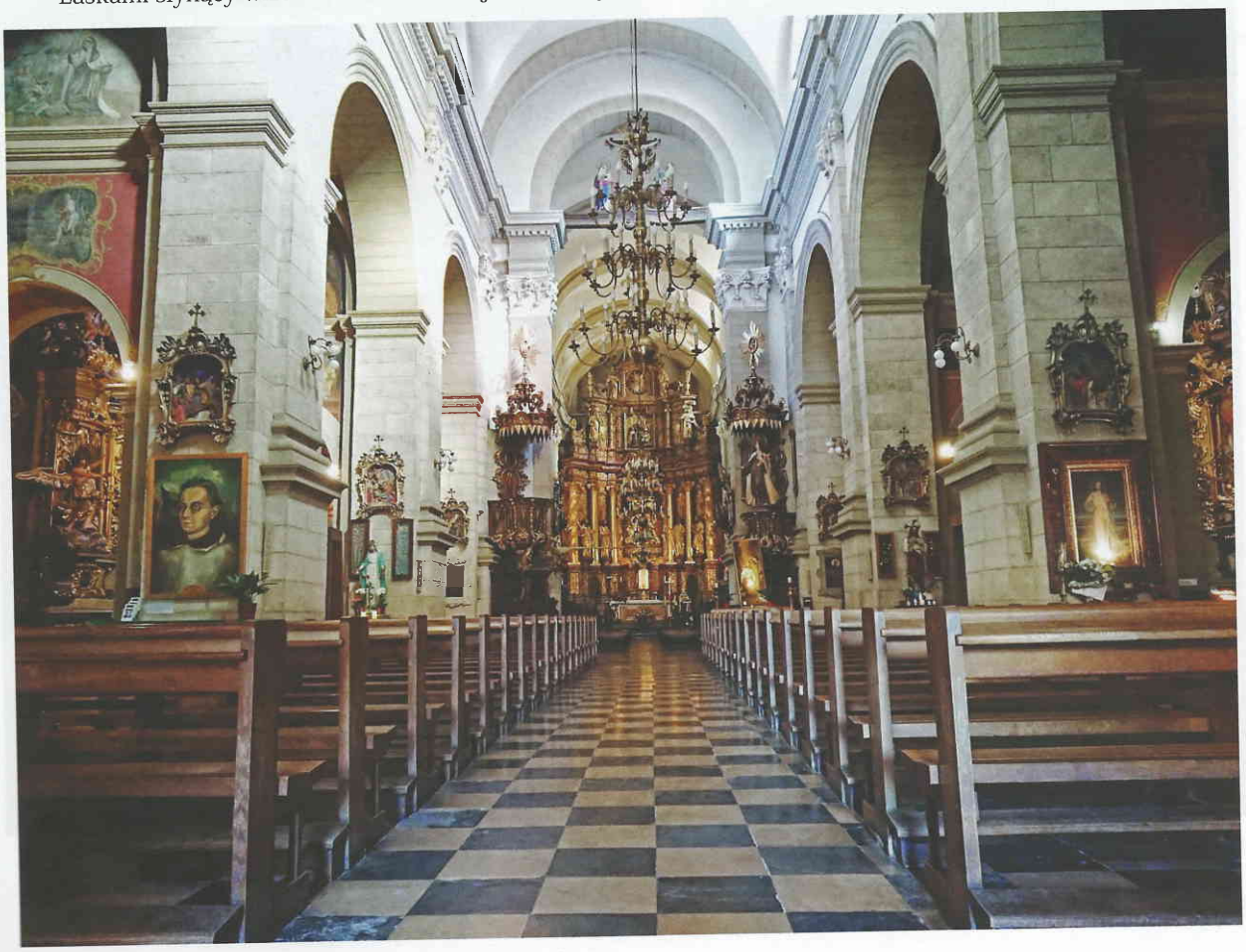

Wnętrze kościoła oo. Karmelitów na Piasku w Krakowie

25 VII 1395 – królowa ufundowała w Bieczu szpital Świętego Ducha: „Jadwiga królowa Polski zgadza się, aby rajcy bieccy, a mianowicie Mikołaj Cyncerlink, zbudowali i uposażyli szpital pod wezwaniem św. Ducha dla ubogich, chorych i innych nieszczęśliwych osób". Tradycja w Bieczu o pobytach władczyni wśród chorych w szpitalu jest silna, źródła zaś potwierdzają jej obecność w mieście w 1390 i 1392 r.

Dawny szpital w Bieczu

Jadwiga posługująca w szpitalu, obraz Piotra Stachiewicza

Królowa Jadwiga okrywa płaszczem topielca, obraz Piotra Stachiewicza

Pocztówka z lat 30. XX w., obraz Piotra Stachiewicza

11 I 1397 – dzięki zabiegom królowej Jadwigi na mocy bulli papieża Bonifacego IX został na Uniwersytecie Krakowskim powołany najważniejszy Wydział Teologiczny. Uniwersytet stał się instytucją kościelną i duchowną, z ramienia Stolicy Apostolskiej nadzór nad nim sprawował biskup krakowski jako kanclerz. Był także korporacją prawną, posiadał samorząd swojego majątku i własne sądownictwo spoczywające w ręku rektora.

17 IV – 25 V 1397 – pobyt Jadwigi w Wielkopolsce, kolejno w Kaliszu, Pyzdrach, Poznaniu i Gnieźnie.

11-19 VI 1397 – we Włocławku z uwagi na dziedziczne prawo do ziemi dobrzyńskiej Jadwiga prowadziła rozmowy z Konradem von Jungingenem w sprawie zastawu tej ziemi przez Opolczyka. Zakończyły się one fiaskiem; do ponownego spotkania wielkiego mistrza z królową, pomimo jej wyraźnych starań, nie doszło. Na zjeździe pary królewskiej z Zygmuntem Luksemburczykiem władczyni zwróciła się do obecnego tam Opolczyka z zapytaniem o prawo zastawienia Dobrzynia. Jadwiga zaproponowała w tej sprawie spotkanie z wielkim mistrzem w Toruniu.

Z CYKLU: KRÓLOWA JADWIGA

Królowa Jadwiga przestrzega Krzyżaków przed walką z Polską

Władysław Opolczyk zastawia ziemię dobrzyńską zakonowi krzyżackiemu w1392 r., Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Zbiór Dokumentów Pergaminowych, sygn. 864

Panorama Pragi Mateusza Meriana, wydana w Norymberdze 1638 r. i ręcznie kolorowana

Spotkanie królowej Jadwigi z Krzyżakami w Inowrocławiu

14 VII 1397 – na zjeździe w Starej Wsi Spiskiej spotkali się Jadwiga i Władysław Jagiełło z królem Węgier Zygmuntem Luksemburskim. Zawarto pokój na szesnaście lat, a władczyni Polski zrezygnowała z praw do tytułu królowej naddunajskiego państwa. Od tej pory wzajemne stosunki między Polską a Węgrami były przez wiele lat przyjazne.

10 XI 1397 – królowa założyła bursę dla polskich i litewskich studentów Uniwersytetu Karola w Pradze.

V 1398 – Jadwiga przybyła wraz z mężem z Inowrocławia do Torunia w celu podjęcia negocjacji z Krzyżakami. Ponieważ wielki mistrz Konrad von Jungingen przysłał jedynie kom-

tura chełmińskiego (doszło do obrazy majestatu), co wywołało słuszny gniew królowej. Wypowiedziała wtedy słowa: „Jak długo będę żyła, powstrzymam srogą wojnę! Ale po mojej śmierci z najsłuszniejszego wyroku Bożego Zakon spotkają bardzo ciężkie klęski".

1397–1399 – dominikanin Henricus Bitterfeld de Brega zajmował się – obok organizacji Wydziału Teologicznego – formacją duchową królowej, której dedykował swoje nieukończone dzieło *De vita activa* wraz z prywatnym listem do Jadwigi. Traktat ten był częścią największego dzieła Henryka Bitterfelda *De contemplatione et vita activa.*

Jezus z Marią i Martą, obraz z klasztoru ss. Boromeuszek w Trzebnicy

22 VI 1399 – na Wawelu przyszła na świat Elżbieta Bonifacja, jedyna córka Jadwigi Andegaweńskiej i Władysława Jagiełły, królewna polska i księżniczka litewska, pierwsza Jagiellonka, dziedziczka korony.

13 VII 1399 – zmarła Elżbieta Bonifacja.

17 VII 1399 – około godziny trzynastej Krakowie na Wawelu zmarła Jadwiga Andegaweńska, król Polski, najwyższa księżna Litwy i dziedziczka Węgier, żona Władysława Jagiełły.

Głowa królowej Jadwigi,
szkic Leona Wyczółkowskiego

Śmierć Jadwigi, obraz Hanny Kaźmierczak

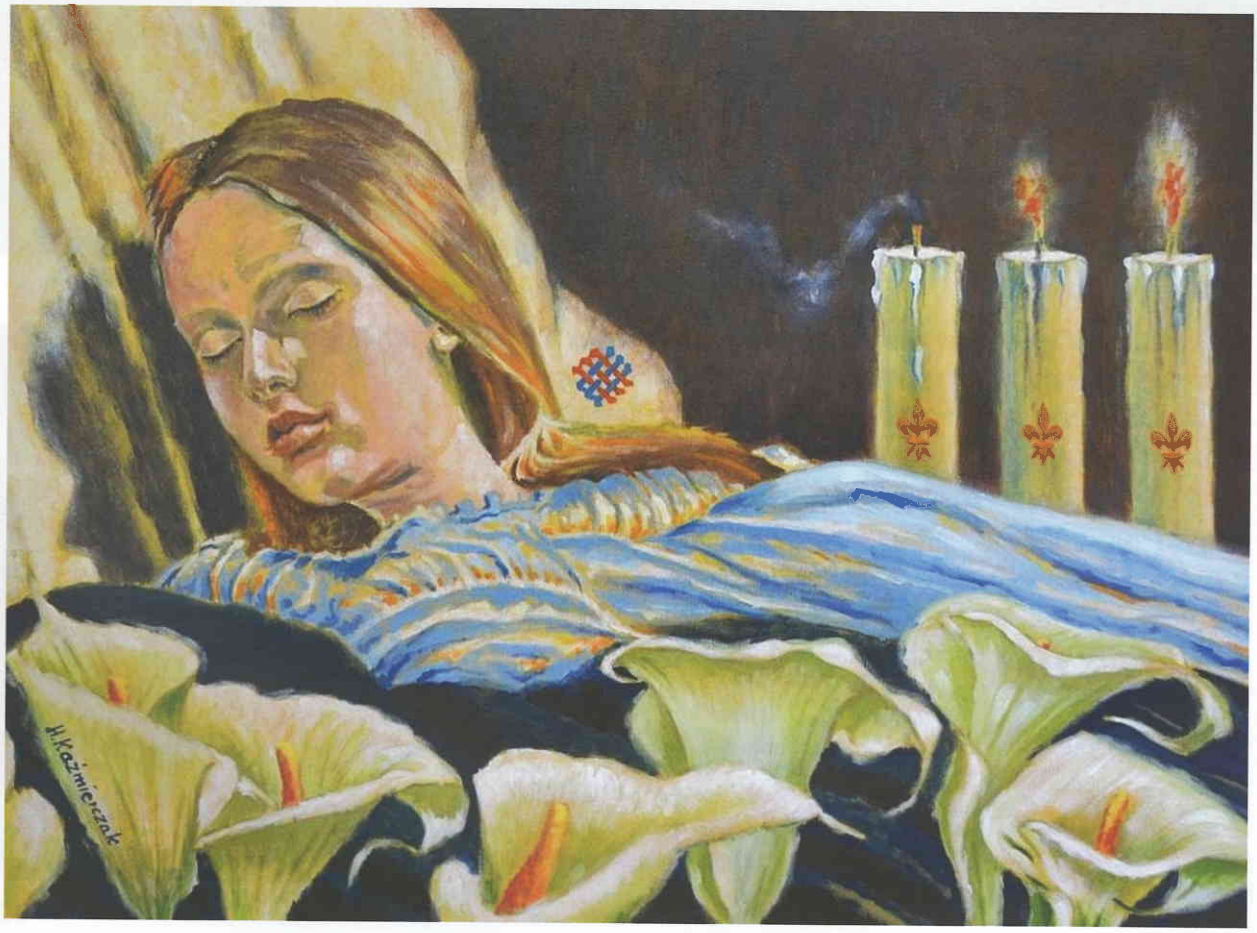

Jagiełło opłakuje śmierć Jadwigi, obraz Maksymiliana Antoniego Piotrowskiego z 1859 r. zrabowany przez hitlerowców z Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy 24 VI 1943 r.

Śmierć Jadwigi, rycina pochodząca z: *Królowa Jadwiga, Kłosy z Bożej Roli, Krótkie żywoty ilustrowane, monografje*, Warszawa 1933 r.

19 VII 1399 – w krypcie katedry wawelskiej odbył się wspólny pogrzeb zmarłej 17 VII, prawdopodobnie w wyniku gorączki połogowej, królowej Jadwigi Andegaweńskiej i jej córki Elżbiety Bonifacji, która zmarła 4 dni wcześniej. Młoda królowa została pochowana wraz z córeczką w katedrze wawelskiej, po lewej stronie głównego ołtarza, przy ufundowanym przez Jadwigę ołtarzu świętych Erazma i Brygidy, gdzie przechowywany był Najświętszy Sakrament. Jan Długosz zapisał, że królowa spoczywa *in Cracoviensi ecclesia ad partem laevam altaris maioris, de prope sacrarium.* Obie zostały złożone w jednej trumnie. Jadwiga została pochowana z insygniami ze złoconego drewna (berło i jabłko) i złoconej skóry (korona), jej ciało ubrano w bardzo bogate szaty uszyte z adamaszku, z rękawami obszytymi taśmą z grubszej tkaniny o wzorze rombowym (znaleziono cztery takie paski o długości 28 cm i szerokości 4,5 cm), następnie owinięto w całun z adamaszku. Twarz zasłonięto

Stanisław ze Skarbimierza

Pieczęć Jadwigi w przerysie Kajetana Wincentego Kielisińskiego z 1834 r.

chustą z białego muślinu. Do trumny włożono także dwa listy papieża Bonifacego IX, zaopatrzone w ołowiane bulle. Kazanie pogrzebowe wygłosił Stanisław ze Skarbimierza. Powiedział wówczas: „Królowa była ozdobą kleru, rosą dla biednego, kolumną Kościoła, łaskawością dla dostojników, czułą opiekunką obywateli, matką biednych, ucieczką nędzarzy, obrończynią sierot, kotwicą słabych, opiekunką wszystkich poddanych".

1 VI 1434 – w Gródku Jagiellońskim koło Lwowa zmarł Władysław Jagiełło, najwyższy książę litewski, od 1386 król Polski, mąż królowej Jadwigi Andegawenki.

Pierwszy grób królowej Jadwigi →

HEDVIGIS LUDOVICI HUNGARIÆ ET PO
LONIÆ REGIS FILIA. CASIMIRI MAGNI NEPTIS.
VLADISLAI IAGIELLONIS UXOR. OBIIT
ANNO DOMINI 1399.
A TERGO HUIUS MARMORIS ULTIMUM EX
PECTAT DIEM.
TRANSLATA
14 VII
A·D·1949